
Szabó T. Anna

„A TISZTA ISMERET”

A szélnek is van vége-kezdeté,
a hangnak is van, és a fénynek is:
hiába terjed – mire megy vele?
Ilyen az elme és a lélek is.
Akár az árvíz vagy akár a tűz,
ami a rászabott tér rácsait
ostromolja, és a drótok között
kidugdossa formátlan csápjait:
acsarkodik, és roppant, metamorf
testét a ketrec rácsának veri,
cseppek fröcskölnek, szikrák, és elég
egy hajszálnyi rés, máris átlöki
képlékeny lényét, és újabb darab
teret fal fel, hogy egy legyen vele,
nyújtózik, terjed, mind tovább dagad,
ám vele együtt tágul börtöne –
ilyen a tudat: hogyan is remél
áttörni léte rugalmas falán?
Mohó vágyában mindent felemészt,
de nem tud túlterjedni önmagán:

ami nem övé, nem ismerheti –
s ami övé: az már nem az, ami.

FELNÉZEK

November végi halovány nap,
a hárs termése rézvörös.
Ragyog a fényes, tág magasban,
vibrálva ring az ág között.
A vékony gallyak megrepesztik
a kék hibátlan üvegét –
elég egy cinkepittyenés: a hangtól
szétpattanna a hideg ég.

FEKVŐ NŐ KOCKÁS POKRÓCON

Délután volt és napsütés,
az erkélyen aludtam.
Rám fogta, elsütötte, és
hunyt szemmel ott maradtam.

Az arcom nyugodt, szigorú,
homlokom csupa fény.
Álmom árnyékként ott ragadt
a szájam szögletén.

Este van, elment – forgatom
a polaroidot:
jól van. Akkor tehát ilyen
vagyok, ha nem vagyok.

SIRÁLY-FÉNYKÉPEZÉS

Először is a szélirány. A napszak.
Felhős, ködös vagy tiszta az idő,
csillámlik-e a víz vagy fodrozódik,
rőtörös-e a nádas, sávosan
zöldeskék-e vagy kékesfekete
az ég, a tó, a túlpárt, nedves-e
a víz szélén a sziklatörmelék,
és közein hullott platánlevél
vagy nádtörök vagy nyálkás alga gyűl,
és hogy vittünk-e magunkkal elég
morzsolgatható és hajítható
kenyérdarabot, és hogy a dobás
elég magas röpívű-e, és a
madarak hányan vannak, éhesek
vagy jóllakottak, és vajon a prédát
felszálltában vagy hulltában vagy épp
elmerülőben érik, sebesen
villannak el, vagy kitárt szárnyukon
függeszkednek, és ideges fejük
meg-megrándítva várják a dobást –

mindez nem mindegy, sőt, nem is beszélve
a szögről vagy a gépünk és a film
minőségéről, és különösen
arról a gondról, hogy csak két kezünk van,
és vagy dobálunk, vagy fényképezünk.

Határ Győző

„VÉGE”

kék sebészköpenyben, átlátszó orrálarcban a sebészorvos megigazította a fején sebészsapkáját, a kórtermi fehér vaságy két végén, fejtől-lábtól ráfektette a vaságy végeire a zenegerendát, hasmánt ráfeküdt a piezoparietális penultrapixel szerkentyűre, és ellökte magát, hogy egyenletes-lassú tempóban végigguruljon a beteg fölött. A számlapon a mutató kitért, a pixelskála felénél az analizátor működésbe lendült – a sípláda muzsikálni kezdett.

– Ez a perforált vakbél szinkópája – szólt hátra a sebészorvos a fityulás, bámész-rajongó ápolónőnek, aki a címszerepben Bertuska névre hallgatott, és egyúttal partnere volt (a filmbéli világszép szeretője). Következett a következő ágy. A két ágyvégre a zenegerenda vágányát felfekteti, kibiztosítja, ráhasal, ellöki magát. *Même jeu*. A penultrapixel skálamutatója kileng, a sípláda muzsikál.

– Ez a májmegnagyobbodás kódája – szólt hátra, míg elhaladt a beteg fölött, aki öt infúzióon függ, és nem tud magáról. A világszép ápolónő segít, Bertuskával a zenegerendát felfektetik a harmadik ágyra. Kibiztosítva, sebészorvos rajta. *Même jeu*.

– Ez a három epekő császárkeringője – próbálja túlharsogni a sípládát a sebészorvos, és rézpöcköt kattint, hogy lekapcsolja az UM-TATTA-UM-TATTA ricsajt, ügyet sem vet a páciensre, aki a gerenda alatt görcsökben fetreng. Ketten újra felkapják, a zenevágányt ráfektetik a negyedik ágyra, kibiztosítás, ráugrás hasmánt, bal lábbal ellökés, rajta. *Même jeu*.

– Ez az önmaga farkába harapó, szívhezszóló kánon a vonósokban a tüdő- és mellhártyalob muzsikája: a tüdő kollabált. – Lekapcsolja a sípládát, hogy hallja a saját hangját, és saját hangján hátraszóll: – Ha összejön nekünk az exitus, vigyék ki.

Alatta a beteg horpadtan haldokol, a gáláns sebészorvos vadházas élete párja (a filmen a Világszép:) Bertuska bólint.

– Ez a belei-gyomra híja, duodenum nélküli a kedvencem – szól vissza a frissen műtött félholt felett, s nem tud róla, hogy karnagyi vezénylőmozdulatokkal kíséri a sípláda kornyikálását: – Ez aztán a Nagy Olasz Opera, az Intermezzo, ez a hatos vagy a hetes? Írja a kórlapjára, Bertuska: kivált kedvünkre való.